

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Crisis Theologica

Cárdenas, Juan de

Sevilla, 1687

Cap. I. Proponitur propositio damnata; & inquiritur, an sit peccatum mortale, an veniale iurare verum sine intentione iurandi?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75689](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75689)

cumque deficiat veritas iuramenti, Deus adducitur vt testis mendacij: in quo non est invenire parvitatem materia; quia sic irrogatur Deo ingens iniuria. Si vero dicatur secundum, nempe quod in defectu adimpletionis non deficit veritas, sed fidelitas; cum hæc sit capax parvitatis materia, & solum sit culpa venialis, esse infidelem in re minima; siue res minima sit materia totalis, vel partialis, erit peccatum veniale. Sic peccat solum venialiter, qui omittit vnam salutationem Angelicam, siue promissam vt materiam totalem, nempe cum quis vouet recitare semel vnum Ave Maria; siue promissam vt materiam partialem, scilicet cum quis vouit recitare Rosarium, & illud recitans omittit vnum Ave Maria.

24. Ad primam obiectionem ex P. Lessio respondeo, negando Maiorem, scilicet, quod qui non implet promissionem iuratam, faciat Deum testem falsi. Ad probationem, licet in eo casu falsum sit, quod iurans impleturus sit iuramentum; Deus enim scit, non esse implendum; at id non est falsum ex intentione iurantis, cum habeat intentionem implendi; vnde solum est falsum materialiter. Sic enim in iuramento assertorio si id, quod cum iuramento assertitur, coram Deo est falsum, iurans tamen existimat omnino esse verum, nullo modo est periurus, nec deficit à veritate debita iuramento.

25. Ad secundam distinguenda est Maior. Eiusdem rationis est falsum reddere [in locutione] id, quod Deus antea testatus est, & quod de presenti testatur, concedo; falsum reddere [materialiter solum] nego. Quia dum quis deficit ab impletione promissionis iuratæ, nõ loquitur adducendo Deum vt testem mendacij; & antea adduxit Deum vt testem veri formalis. Ad tertium patet ex

dictis, non deficere veritatem formalem ex defectu impletionis rei promissæ, sed solum deficere fidelitatem.

26. Ex dictis constat, non damnari in hoc decreto opinionem asserentem, posse esse culpam venialem, non implere promissionem iuratam in materia leui. Et ratio est. Nam in hoc decreto solum damnatur propositio asserens, non peccare lethali-ter, qui vocat Deum in testem mendacij leuis: sed quando non impletur promissio iurata circa materiam leuem, non vocatur Deus in testem mendacij leuis; quia ibi nullum est mendacium: ergo in hoc decreto nõ damnatur hæc opinio.

DISERTATIO XVIII.

An sit peccatum mortale proferre iuramentum sine intentione iurandi?

CAPVT I.

Proponitur propositio damnata; Et inquiritur, an sit peccatum mortale, an veniale iurare verum sine intentione iurandi?

SUMMARIVM.

Qui existiment, damnari tamquam lethale, iurare verum sine intentione iurandi. n. 1.

Non est proprie iuramentum, quod fit sine intentione iurandi. n. 2.

Intentio est quasi verborum animatum. n. 3.

Iuramentum exterius prolatum sine intentione iurandi asserti irreuerentiam respectu Dei. n. 4.

Ddd

Qui

Qui censeant, id esse peccatum lethale. n. 5.

Secunda opinio quomodo sit veniale, aut lethale iurare sine intentione iurandi. n. 6.

Fundamentum huius sententiae. n. 7.

I Propositio 25. ex ijs quæ damnantur in præfato decreto, est hæc: *Cum causa licitum est iurare sine animo iurandi, siue res sit leuis siue grauis.* Ex qua damnatione fortasse non deerit aliquis, qui existimet inferri, semper esse peccatum mortale iurare sine animo iurandi, etiam si sit verum id, quod sub iuramento asseritur. Et ita videtur intellexisse hanc propositionem Filguera in illius expositione. Lumbier autē num. 1821. videtur primā facie idem sentire; sed si attendantur ea, quæ docet in loco, ad quem se remittit (scilicet ad tom. 2. summæ num. 588.) solum videtur intelligere damnationem propositionis de iuramento falso emisso sine intentione iurandi.

*Filguer.
Lumbier.*

2. Pro cuius rei claritate supponendum est primo, non esse vere, & proprie iuramentum, quando de est intentio iurandi. Quod ita certum est, vt Pater Thomas Sanchez, lib. 3. sum. cap. 10 num. 4. asserat, in hoc convenire omnes Doctores. Et P. Suarez lib. 2. de iuram. cap. 7. num. 2. ait, id esse certum apud omnes. Et pro hac sententia citat S. Thomam, Caietanum, Sotum, Couarrubiam, Panormitanum, & Glossam in cap. *Veniens*. de iureiurando.

*Tho. San.
Suar.
S. Thom.
Caietan.
Sotus.
Cuarub.
Panorm.
Glossa.*

3. Et ibi rationem reddunt, quia interior intentio est quasi verborum anima: erunt ergo verba quasi mortua, & iuramentū amittet vim suam, si desit intentio iurandi. Deinde quia eæ actiones humanæ, quæ pariunt obligationem, requirunt consensum voluntatis, qui consensus dari non potest sine intentione faciendi id,

quod producit obligationem. Cum ergo iuramentum sit actio, quæ producit obligationem, siue dicendi verum, siue standi promissis, requirit plenum consensum voluntatis, atque adeo intentionem iurandi.

4. Supponendum est secundo iuramentum exterius prolatum sine intentione iurandi asserre irreuerentiam respectu Dei, & Sacri nominis eius, quod invocatur, in quo conveniunt communiter Doctores.

5. Dissentiunt vero in ea questione, an semper sit peccatum mortale proferre iuramentum exterius sine intentione iurandi. In qua questione non pauci docuerunt, semper esse peccatum mortale. Ita Caietanus 2. 2. quæst. 89. arr. 7. Armilla, verb. *Periurium*. num. 3. Couarrubias de pactis. 1. part. §. 5. num. 2. & Filguera citatus §. *Respondetur*.

*Caietan.
Armilla.
Cuarub.
Filguer.*

6. Secunda opinio est, esse solum peccatum veniale iurare verum sine intentione iurandi, dummodo id non fiat in contractu, aut in iudicio legitimo, esse vero mortale si iuretur falsum, etiam sine intentione iurandi. Hanc censent probabiliorum Pater Suarez, tom. 2. de Religion. tract. de iuramento. lib. 3. cap. 17. num. 6. P. Castro Palao, tom. 3. tract. 14. disp. 1. punct. 8. num. 4. P. Thomas Sanchez, lib. 3. sum. cap. 6. num. 10. P. Lessius, lib. 2. de Iust. cap. 42. dub. 8. num. 42. & plures alij communiter.

*Suar.
Cast. Pal.
Tho. San.
Lessius.*

7. Ratio autem, ob quam defendunt, non esse peccatum mortale, ita iurare verum sine animo iurandi, est, quia id duntaxat est mendacium, & non perniciosum homini, aut Deo. Non homini, quia extra contractum, & iudicium legitimum & extra quælibet casum, in quo proximus damnari patitur, nulla fit iniuria homini. Non Deo, quia licet exterius asseratur in confirmationem veri. Esse autem pecca-

peccatū saltem veniale, omnes affirmant, quia est mendacium, dicere se iurare, cum re vera non iuret is, qui non habet intentionem iurandi.

CAPVT II.

An hæc secunda sententia subiaceat damnationi?

NON EGET SVMMARIO.

8. **D**ifficultas ergo præsentis dissertationis est, an hæc secunda opinio contineatur sub damnatione eius 25. propositionis. In qua quæstione assero, eam secundam opinionem nullo modo comprehendere sub ea damnatione. Quod sic ostendo. Nam Pontifex condemnat propositionem, quæ asserit licitum esse, iurare sine animo iurandi: sed ea opinio non dicit, licitum esse iurare sine animo iurandi: ergo ea non condemnatur à Pontifice. Maior constat ex ipsa propositione damnata. Minor patet, quia peccatum veniale non est licitum: ergo propositio, quæ dicit, aliquam actionem esse peccatum veniale, non dicit esse licitum.

9. Hinc colligitur quantum exorbitet à veritate Filguera citatus §. *Nihilominus*. dum refert pro opinione asserente, esse licitum iurare sine animo iurandi Patrem CastroPalao, P. Lessium, P. Thomam Sanch. Bonacínam, & alios; & consequenter vult, opinionem horum Authorum contineri sub ea damnatione. Et in primis notanda est inconsequentia Filguera, qui cum dicat eos Authores propugnare id vt licitum; in eodem §. refert eos asserere, tantum esse peccatum veniale, quasi dicere aliquam actionem esse peccatū veniale, idem esset ac dicere, illam esse licitam. Et quidem P. Castro Palao loco citato hæc verba habet. [Si iuras sine ani-

mo iurandi, distinguendum est: vel iuras verum, vel falsum. Si iuras falsum; tam in iudicio, quam extra, est peccatum mortale. Si iuras verum; probabile est, esse solum veniale extra iudicium; in iudicio, & in contradiis mortale.] Quod idem eadem claritate docent P. Thomas Sanch. & P. Lessius.

10. Exorbitat etiam Hozes in explicatione huius propositionis 25. n. 3. attribuens P. Thomæ Sanchez, quod dixerit, non esse peccatum veniale, iurare sine animo iurandi, cum in loco quem citat ipse Hozes (lib. 3. sum. cap. 6. num. 10.) doceat oppositum in hæc verba: *Si iurans dicit verum, tunc solum peccat venialiter, quando vult significare se habere iurandi animum: quia est mendacium, & non perniciosum. Secus si id significare nolit, sed quoddam aliud disparatum.* Et circa hoc vltimum possit exemplum in eo, qui asserit iuramentum materialiter, sic: *Dico quod iuro*, vbi solum affirmat quis, se dicere ea verba, *quod iuro*, & verum est, se dicere illa verba. De hoc autem modo dicit, verba quæ refert Hozes: *Ego credo, nec hunc venialiter peccare: quia nullum est mendacium.*

11. Citat etiam Hozes P. Castro Palaum pro eadem assertionem, quod iurare verum sine animo iurandi, nullum sit peccatum, neque veniale. Sed sane oportet accuratius legi Authores, ne illi patiantur calumniam immeritam. Nam de mente P. Castro Palai constat ex verbis proxime relatis, illum perperam allegari pro ea assertionem.